

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Jana Passera a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **D. F.,** zastoupeného JUDr. Martinem Köhlerem, advokátem se sídlem České mládeže 135, Liberec VIII, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 11. 2007, čj. OAM-10-613/LE-C06-C09-2007, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 6. 3. 2009, čj. 2 Az 71/2007 - 53,

takto:

I. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 6. 3. 2009, čj. 2 Az 71/2007 – 53, **se zrušuje.**

II. Řízení **se zastavuje.**

III. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II.

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze, který usnesením ze dne 6. 3. 2009, čj. 2 Az 71/2007 – 53, s odkazem k § 33 písm. b) a e) zákona o azylu, řízení zastavil. Městský soud ze zprávy Pobytového a integračního střediska Zastávka u Brna ze dne 26. 6. 2008 zjistil, že dne 20. 1. 2008 žalobce svévolně opustil toto pobytové středisko a od té doby jeho pobyt není znám. Usnesením ze dne

25. 7. 2008 ustanovil městský soud žalobci opatrovníka pro řízení - Organizaci pro pomoc uprchlíkům, o. s. Žalobce tedy svévolně opustil pobytové středisko, tj. místo jeho posledního evidovaného pobytu, nové místo pobytu pak není známo.

III.

Žalobce (stěžovatel) brojil proti rozsudku městského soudu kasační stížností. Dovolal se stížního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tj. nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení. Odmítl, že by svévolně opustil pobytové středisko a nebyl znám jeho pobyt. Uvedl, že po celou dobu pobývá u pana S. M., C. 265, L. Přestože městský soud konstatoval, že pobyt stěžovatele není znám, ustanovenému opatrovníku znám byl.

Městský soud se měl podle stěžovatele zabývat také jeho tvrzením o porušení procesního předpisu a tím, zda tato vada mohla mít za následek nezákonnost či nicotnost žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného.

Stěžovatel připomněl, že v řízení o žádosti o poskytnutí mezinárodní ochrany uvedl, že se cítí být pronásledován z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině. Z Turecké republiky uprchl, protože se odmítl podřídit sociálním omezením a závažné diskriminaci, kterým jako Kurd čelil.

Na základě zkušeností s úřady v zemi původu stěžovatel pociťoval strach z kontaktu s jakýmikoliv úřady, proto se bál i v řízení o žádosti o poskytnutí mezinárodní ochrany hovořit otevřeně a podat přesný obraz svého případu.

Stěžovatel se dovolal také stížního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Uvedl přitom, že žalovaný v napadeném rozhodnutí nezjistil přesně a úplně stav věci před vydáním rozhodnutí, čímž porušil povinnost podle § 2 odst. 1, 3, § 36 odst. 1, 3 a § 68 odst. 3 správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb.).

Důvody přijatelnosti kasační stížnosti stěžovatel shledal v pochybení městského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Městský soud podle stěžovatele nerespektoval ustálenou judikaturu a nelze vyloučit, že k tomuto nerespektování bude docházet i v budoucnu.

IV.

Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti s tím, že stěžovatel dne 20. 1. 2008 skutečně svévolně opustil pobytové středisko a jeho pobyt nebyl znám. Městský soud proto správně zastavil řízení podle § 33 písm. b) a e) zákona o azylu.

V.

Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti je její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu nepřijatelnosti a demonstrativním výčtem jejích typických kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozhodnutí ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39 (č. 933/2006 Sb. NSS), na které na tomto místě pro stručnost odkazuje. V nyní posuzované věci Nejvyšší správní soud uzavřel, že městský

soud pochybil při výkladu procesního práva způsobem, který mohl mít vliv na hmotněprávní postavení stěžovatele. Kasační stížnost je proto přijatelná.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud především připomíná, že s ohledem na způsob rozhodnutí městského soudu přichází v úvahu pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., který je ve vztahu k důvodům podle písm. a) až d) téhož ustanovení důvodem speciálním (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, čj. 3 Azs 33/2004 - 98, č. 625/2005 Sb. NSS).

Podle § 33 písm. b) zákona o azylu soud řízení zastaví, nelze-li zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Podle písm. e) téhož ustanovení soud řízení zastaví také tehdy, nezdržuje-li se žadatel o udělení mezinárodní ochrany v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil.

Ze spisů vyplývá, že stěžovatel podal žalobu u městského soudu dne 7. 12. 2007, jako místo pobytu uvedl Přijímací středisko pro žadatele o azyl tranzitního prostoru mezinárodního letiště Ruzyně. Městský soud poté z evidence Ministerstva vnitra zjistil, že stěžovatel byl dne 21. 12. 2007 přemístěn do Přijímacího střediska Ruzyně – Velké Přílepy a dne 18. 1. 2008 do Pobytového střediska Zastávka u Brna, ze kterého dne 20. 1. 2008 svévolně odešel. K dotazu městského soudu ze dne 28. 2. 2008 Policie ČR odpovědí ze dne 18. 3. 2008 sdělila, že poslední známá adresa stěžovatele je v Pobytovém středisku Zastávka u Brna, které ovšem stěžovatel dne 20. 1. 2008 svévolně opustil a místo jeho současného pobytu není známo. Dalším úkonem městského soudu bylo vydání usnesení ze dne 2. 4. 2008, čj. 2 Az 71/2007 – 20, kterým věc postoupil Krajskému soudu v Praze. Žalovaný napadl toto usnesení městského soudu kasační stížností. Městský soud, před postoupením věci Nejvyššímu správnímu soudu, učinil dotaz u Pobytového střediska Zastávka u Brna na místo pobytu stěžovatele a po odpovědi ze dne 26. 6. 2008, že místo pobytu stěžovatele není známo, ustanovil stěžovateli usnesením ze dne 25. 7. 2008, čj. 2 Az 71/2007 - 38, opatrovníka. Následně Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 30. 12. 2008, čj. 8 Azs 48/2008 - 46, usnesení městského soudu o postoupení věci Krajskému soudu v Praze, zrušil. Městský soud pak, aniž by dále zjišťoval místo pobytu stěžovatele, usnesením ze dne 6. 3. 2009, čj. 2 Az 71/2007 - 53, řízení zastavil. Usnesení městského soudu bylo opatrovníku stěžovatele doručeno dne 19. 3. 2009. Stěžovatel brojil proti tomuto usnesení kasační stížností, popsanou v bodu III. tohoto rozsudku, podanou dne 1. 4. 2009. Nejvyšší správní soud se dotázal opatrovníka stěžovatele, na jakou adresu doručil stěžovateli usnesení městského soudu. Opatrovník uvedl, že stěžovatel si vyzvedl usnesení u opatrovníka osobně, nebyl však schopen upřesnit kdy a konstatoval, že mu není známo, jak se stěžovatel o vydání usnesení dozvěděl. Nejvyšší správní soud z evidence Ministerstva vnitra také zjistil, že stěžovatel byl od 27. 8. 2008 do 25. 3. 2009 v Pobytovém středisku ve Stráži pod Ralskem.

Nejvyšší správní soud připomíná, že institut opatrovníka, ustanoveného podle § 29 odst. 3 o. s. ř. za použití § 64 s. ř. s., má své opodstatnění pouze v případě, kdy reálně existují skutečnosti, pro které byl opatrovník ustanoven. Pokud dojde ke změně situace, tj. odpadne důvod pro ustanovení opatrovníka, jeho funkce zaniká a soud nadále jedná s účastníkem řízení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2004, čj. 4 Azs 12/2004 - 61, www.nssoud.cz). V nyní posuzované věci je zřejmé, že důvod ustanovení opatrovníka stěžovateli odpadl a funkce opatrovníka zanikla. Městský soud rozhodl o zastavení řízení s odstupem cca osmi měsíců od doby, kdy na základě informací o neznámém pobytu stěžovatele tomuto ustanovil opatrovníka. Tyto informace, v době zastavení řízení zjevně zastaralé, městský soud nijak neaktualizoval, a to ani prostým ověřením v evidenci Ministerstva vnitra. Právě z ní přitom vyplývalo, že od období krátce po ustanovení opatrovníka se stěžovatel zdržoval v Pobytovém středisku Stráž pod Ralskem, kde byl i v době rozhodování o zastavení řízení.

Po soudu jistě nelze vyžadovat, aby informace o pobytu účastníka řízení zjišťoval při každém jednotlivém úkonu, který ve věci činí. Na druhé straně lze ovšem požadovat, aby ověření skutečností, z nichž vychází, bylo přiměřeně aktuální. V tomto směru se cca osmiměsíční prodleva od získání informací o pobytu stěžovatele do rozhodnutí o zastavení řízení nejeví přiměřená. Uvedená nepřiměřenost je zřejmá tím spíše, že v posuzované věci a v době rozhodování městského soudu bylo možné jednoduše zjistit místo pobytu stěžovatele z evidence dostupné soudu na internetu.

Ve shora uvedených souvislostech Nejvyšší správní soud vážil také včasnost kasační stížnosti. Je zřejmé, že doručení napadeného usnesení městského soudu opatrovníku stěžovatele, důvod jehož ustanovení již odpadl, nezaložilo běh lhůty pro podání kasační stížnosti. Zároveň je nepochybné, že stěžovatel napadené usnesení u opatrovníka převzal. Za situace, kdy již nebylo možné zjistit přesné datum převzetí usnesení stěžovatelem, se Nejvyšší správní soud v pochybnostech přiklonil k výkladu příznivějšímu pro stěžovatele, tj. posoudil kasační stížnost jako včas podanou.

Nejvyšší správní soud proto napadené usnesení krajského soudu zrušil (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Nerozhodl přitom o vrácení věci městskému soudu, protože byly dány důvody pro zastavení řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.) – byť jiné, než které shledal městský soud.

V evidenci Ministerstva vnitra je u příchodu stěžovatele do Pobytového střediska Stráž pod Ralskem dne 27. 8. 2008 uvedena poznámka „transfer Dublin“. Policie České republiky (ředitelství služby cizinecké policie, evidenční odbor) k této poznámce k dotazu Nejvyššího správního soudu dne 16. 7. 2009 sdělila, že stěžovatel byl dne 27. 8. 2008 na základě součinnostní dohody (Dublinské řízení) přepraven z Marseille a předán pracovníkům Pobytového střediska Stráž pod Ralskem. Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky k této poznámce k dotazu Nejvyššího správního soudu dne 20. 7. 2009 dále upřesnilo, že dne 30. 7. 2008 obdrželo od francouzských orgánů žádost o přijetí stěžovatele zpět na území České republiky, podle článku 16 odst. 1 písm. c) nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a mechanismy pro určení členského státu příslušného k posouzení žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetího státu na území členských států ze dne 18. 2. 2003. Z žádosti francouzských orgánů podle ministerstva vyplynulo, že stěžovatel přicestoval do Francie dne 1. 7. 2008 a dne 7. 7. 2008 tam podal

žádost o azyl. Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, poskytlo dne 5. 8. 2008 souhlas francouzským orgánům s přijetím stěžovatele zpět na území České republiky a dne 27. 8. 2008 se toto předání stěžovatele uskutečnilo.

V souladu s § 33 písm. c) zákona o azylu soud zastaví řízení pokud žadatel o udělení mezinárodní ochrany v průběhu řízení neoprávněně vstoupil na území jiného státu. Z aplikace článku 16 odst. 1 písm. c) nařízení č. 343/2003 plyne, že stěžovatel na území Francie vstoupil neoprávněně a posléze byl vrácen do České republiky. Podmínky citovaného ustanovení zákona o azylu tak byly naplněny. Nejvyšší správní soud proto řízení, v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s., zastavil, jakkoliv na základě jiných skutečností než učinil městský soud.

Již pouze na okraj Nejvyšší správní soud dodává, že v soudním řízení nebyly naplněny podmínky pro postup podle článku 20 odst. 2 první odrážky směrnice Rady č. 2005/85/ES ze dne 1. 12. 2005, o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání a odnímání postavení uprchlíka, protože možnost opětovného otevření případu podle citovaného ustanovení se vztahuje na správní řízení [srov. článek 20 odst. 1 směrnice a článek 2 písm. e) směrnice, příp. rovněž v kontextu článku 39 odst. 1 písm. b) směrnice]. To však žalovaný řádně dokončil a ve věci stěžovatele rozhodl. Stěžovatel se tak svým vycestováním do Francie nepřipravil o rozhodnutí o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, ale o soudní přezkum tohoto rozhodnutí.

O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 za použití § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. srpna 2009

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu